

Свечана сала САНУ, 5. октобар 2017. године, 10:00–15:30

ПРИВАТНОСТ У ДИГИТАЛНОМ ДОБУ: ИЛУЗИЈА ИЛИ НАЦИОНАЛНИ ИЗАЗОВ

Форум САНУ о заштити приватности у сајбер простору

Организатори:

Српска академија наука и уметности и Математички институт САНУ

Сажетак о скупу – Главне поруке и садржај

Безбедност, поверење и приватност су опште препознати као кључни атрибути који омогућају да све добробити које доноси дигитални простор не постану и отворена врата за злонамерне активности које могу да доведу до катастрофалних последица. Приватност све више постаје један од доминантних захтева а време за систематску бригу о заштити приватности у дигиталном домену већ је наступило, те уколико се решавању проблема не приступи данас, већ сутра бисмо могли да се суочимо са изузетно озбиљним последицама.

Основни циљеви скупа укључују поруке упућене најширој јавности о:

- проблемима приватности у сајбер простору и националној димензији овог проблема који дотиче све грађане зато што је приватност препозната као једно од основних људских права, а заштита приватности (и информациона безбедност) императив у дигиталном домену;
- могућим правцима стратегије наше земље у очувању како приватности појединаца, тако и чувању државних и националних интереса у условима где се деловање у сајбер простору јавља као присутни и значајни фактор реализације државних политика;
- нашим капацитетима да нудимо решења на националном нивоу и учествујемо у решавању проблема на међународном нивоу.

Скуп треба да допринесе и следећем:

- процесу решавања проблема приватности у дигиталном простору зарад добробити грађана Србије;
- стимулацији научне заједнице Србије да решава проблеме који су истовремено:
 - (1) унутар светских академских приоритета,
 - (2) помажу решавању проблема свакодневног живота и
 - (3) имају потенцијал за развој пословних активности у националним и међународним оквирима.

Сагласно наведеном посебно се указује на следеће:

Приватност у дигиталном добу и њено угрожавање

Приватност јесте право и потреба сваког појединца, али појединац сам не може адекватно да заштити своју приватност зато што су простори угрожавања приватности и у различитим инфраструктурним системима у дигиталном (сајбер) простору (телекомуникациони, здравствено-медицински, системи државних органа или пословни системи), који су ван директне контроле појединца а могу бити исходште за угрожавање грађана. Зато је један од задатака државе да даје оквир за остваривање приватности својих грађана кроз стварање и подршку институцијама које треба да допринесе заштити приватности у сајбер простору.

Приватност и заштита у дигиталном простору јесу много слојевитији и у суштини значајнији него у нашем реалном простору зато што:

- приватност и безбедност у дигиталном простору могу да буду угрожавани на много више начина;

- последице ових угрожавања могу да буду много теже а истовремено и теже детектабилне

(на пример: промена дигиталног текста лако може да буде недетактабилна док промена штампаног текста може да буде веома тешка, а последице промене дигиталног текста, због ширине доступности преко Интернета могу веома брзо да произведу тешке негативне последице и зато што „једном у дигиталном свету - заувек у дигиталном свету“).

Приватност у дигиталном простору и дигитална економија

Дигитални простор без механизма за остваривање безбедности и заштиту приватности постаје "дигитална џунгла" и отворени простор за различита злонамерна деловања са последицама које угрожавају и ентитете и системе и појединце али и пословне активности. Заштита приватности свих грађана у дигиталном простору јесте и задатак државних и пословних ентитета али такође јесте и простор за развијање елемената дигиталне економије којима се стварају средства и услуге за заштиту приватности. Неспорно је да у домену стварања производа и пружања услуга за заштиту приватности у дигиталном простору постоји и могућност за нашу партиципацију у овом делу дигиталне економије у националним и међународним оквирима као и за примену наших истраживачких резултата у напредним комерцијалним решењима.

Као илустрација се указује да пословни ентитети могу појединцима, који су посебно изложени угрожавању приватности, да пружају услуге додатних и напредних механизма за заштиту приватности у дигиталном простору.

Приватност у дигиталном простору и нове технологије

Стално увећавање дигиталног простора и активности у њему намеће нове изазове остваривања безбедности приватности. Постоји стална утакмица између метода за угрожавање безбедности и приватности и усавршавања метода за остваривање ових, за дигитални простор и активности у њему, кључних атрибута.

Сагласно наведеном, посебни циљеви скупа укључују:

- аргументацију потребе за интензивирањем научноистраживачког рада у домену заштите приватности због: (а) националних потреба, (б) укључивања у међународно веома актуелном правцу истраживања и (в) зато што је научноистраживачки рад у овој области од директног значаја за практичне примене;

- аргументовање потребе и подршка успостављању мултидисциплинарних научно-истраживачких пројеката са директним применама за унапређење заштите приватности код нас и за међународну сарадњу у области сајбер приватности и безбедности.

Главне поруке и програм скупа

Овај форум указује на:

- наше већ отворене потребе за унапређењем приватности у дигиталном простору у информационо-комуникационим, здравствено-медицинским, енергетским и инфраструктурама државних органа кроз следећа предавања:
 - Приватност података из угла Телекома Србија.,
 - Проблеми приватности у здравствено-медицинским системима,
 - Проблеми приватности у напредним електро-енергетским системима,
 - Изазови заштите приватности: Искуства МУП-а Републике Србије у борби против високотехнолошког криминала;
- наша научно-техничка достигнућа за остваривање приватности, која су препорука за подршку даљим активности у обезбеђивању напредних техника за механизме заштите приватности, кроз следећа предавања:
 - Приказ остварења Математичког института САНУ у домену дигиталне приватности/безбедности и илустративни примери,
 - Математички методи и заштита приватности;
 - потребан оквир за одржавање и унапређивање приватности у дигиталном простору да би се задовољиле наше потребе и регулатива ЕУ која ступа на снагу маја 2018. године, кроз излагања
 - Капацитет Републике Србије да гарантује приватност грађана у дигиталном добу,
 - Предлог закључака/препука скупа.

Одлуку о одржавању форума донео је Извршни одбор САНУ, а за оперативну реализацију је задужен Математички институт САНУ, који има више од 20 година искуства у реализацији националних и међународних пројеката из домена безбедности, приватности и поверења у дигиталном простору и међународно високо признате референце из овог домена.

Питање које поставља овај скуп "Илузија или Национални изазов" може да звучи забрињавајуће: чињеница је да у неуређеном дигиталном/сајбер простору приватност може да постане илузуја и основа за злоупотребе укључујући и манипулације јавним мњењем, а овај скуп сугерише да одговор на постављено питање може бити двојак:

- „да“, приватност у дигиталном добу може бити ИЛУЗИЈА уколико се не посматра као један од националних изазова;
- са друге стране, уколико приватност грађана Србије у дигиталном добу препознамо као НАЦИОНАЛНИ ИЗАЗОВ и предузимамо адекватне акције, тада се крећемо ка охрабрујућем одговору: и у дигиталном добу приватност не мора да буде ИЛУЗИЈА, али да не би била ИЛУЗИЈА, сви ниво нашег друштва, од државног врха до сваког грађанина, треба да препознају неопходност акција на очувању приватности.